

Jeździec i Hodowca

Tygodnik Ilustrowany

Rok X.

Warszawa, dn. 17 października 1931 r.

Nr. 42

TREŚĆ Nr. 42: Z tygodnia. — Mistrzostwa Armji, (Dok.) Leon Kon. — Tydzień sportowy w Pardubicach, Włodzimierz Tyszkiewicz. — Listy z Francji, Włodzimierz ks. Wiaziński. — Listy z Anglii, Harry of Hereford. — Pod namiotami beduinów, (Feljeton) Bogdan Ziętarski. — Kronika krajowa i zagraniczna.

ECLAIR, 3 l. og. kaszt. (Bafur — Bay Leaf po Cylgad) hod. Alfr. hr. Potockiego, własność st. „Natalin” zwycięzca Nagrody Wielkiej Warszawskiej im. Fr. Jurjewicza (75.000 zł. — 2800 m.) pod żok. Magdalińskim.

(Fot.: N. Pełczyński — Warszawa).

Z TYGODNIA.

Jeziorna triumfuje nad dwoma rumunami w nagrodzie im. L. hr. Krasińskiego; w nagrodzie porównawczej im. J. Fanshawe trzy dwulatki na froncie: syn Villars'a Dżems bije łatwo rumuńską Gibson Maid i niemieckiego Ferrydor'a.

Bóstwa pogody zlitowały się wreszcie nad tonącą w morzu wody i błota Europą i zesłały jej piękną pogodę; u nas również piękny, jesienny dzień zgromadził na tor mokotowski tłumy publiczności; przekonałiśmy się raz jeszcze, iż warszawiacy lubią wyścigi i interesujący program będzie dla nich zawsze atrakcją.

W międzynarodowej nagrodzie im. L. hr. Krasińskiego szanse nasze przedstawiały się niezbyt różowo i zdawało się, iż rumuński Coquin wyjdzie z powyższej gonitwy, jako łatwy zwycięzca; wyścig jednak złożył się inaczej i polska hodowla odniosła tryumf.

Do startu wymienionej gonitwy stanęło osiem koni: rumuńscy goście 4 l. Coquin i 3 l. Bayard, znani nam z Wielkiej Warszawskiej, pozatem same trzylatki hodowli krajowej, prócz węgierskiego Lu Friborn'a.

Prowadzą od startu: Jeziorna, Jowisz II, Bayard, który zaraz przechodzi na miejsce drugie; na przeciwległej prostej za Jeziorną cwałuje Bayard i Lu Friborn,

ostatni idzie Amulet, przedostatni Coquin, jechany na finish przez specjalnie sprowadzonego żokeja Jorge. Na prostą wyprowadza stawkę Jeziorna, którą atakują dwaj

JEZIORNA, kl. kaszt. ur. 1928 r. w St. Państw. Kozienice.	Fils du Vent 5	Flying Fox 7	Orme 11	Ormonde 16	
			Vampire	Angelica ● 11	
		Airs and Graces	Ayrshire 8	Galopin 3	
			Lady Alwyne	Irony 7	
	Rodzija	Wombwell 8	Hampton 10	Atalanta 8	
			Camballo 2	Florence Aislabie 5	
			Isinglass 3	Isonomy 19	
		Rosette	Mrs. Butterwick	Deadlock 3	St. Simon ● 11
			Mindig 2	Miss Middlewick 8	Gaga 1
			Rose of Kildare	Mutiny 2	Master Kildare 3
			Buff Rose 20		

rumuni: idący za nią czas cały Bayard i nie mogący się przedostać z tylnych miejsc, wzięty na duże koło Coquin;

Pod namiotami Beduinów.

(Ciąg dalszy).

Wreszcie słyszę rżenie, — prowadzą ogiery, dreszcze mnie przechodzą, czy rzeczywiście dobre, czy znów zawód i daremna strata czasu. Jednak nie, doprowadzają ogier kasztanowaty, piękny, typowy, łeb dość duży, ale bardzo suchy, o wyrazistych oczach, piękna odsada ogona, spód trochę lekki, krowia postawa zadnich nóg, jest to Saklawi po ojcu Hamdani. Gdyśmy go oglądaliśmy, odfotografowali i nachwalili, doprowadzają gniedego. Nogi się podemną ugięły, toż to koń, jakiego szukam. Niewielki, suchy, na doskonałych nogach, ani śladu krowiej postawy. Szyja długa, łeb szlachetny, choć niezbyt mały, nozdrza rozdęte, cienkie i ruchome, wspaniała odsada ogona. Pierwszy raz w życiu, przy kupnie koni, doznałem uczucia, że mdleję. Tymczasem tysiączne myśli przechodziły mi przez głowę. Czy zechce sprzedać? czy w razie sprzedaży będzie możliwą odstawa o 800 km. do Damaszk? Spoglądam na p. Raswana, mruknął tylko „to koń dla Gunnisk” i zaczął go fotografować. Potem oglądaliśmy siwego, dość ordynarnego, którego właściwie nie widziałem, bo stał mi ciągle przed oczyma gniany. Wreszcie przegląd skończony, idziemy z szeikiem oglądać klacze innych Beduinów. Część ich przywiązana koło namiotu, reszta spętana. Pęta, przeważnie wełniane, niektóre wprost zabójcze żelazne kajdany. Klacze pasą się na su-

chym, bezwodnym stepie, poją je raz dziennie wieczorem mlekiem wielbłądzim w ilości około 8 l., czasem dowożoną zdaleka wodą. Rano dają dwie garście jęczmienia, zagniecionego z taką ilością daktyli, o ile jest pastwisko, pasą się cały dzień, na noc przykuwają je koło namiotów. Kierują tak, by jeszcze raz podejść do gniedego ogiera, co mi się udaje, dopiero przed południem. Jednak pierwsze wrażenie było trafne, koń dobry zupełnie. Po obiedzie zasiadamy do czarnej kawy i rozpoczynamy rozmowę o cenie koni. Szeik wysłał swojego krewnego dla układów z poszczególnymi Beduinami, którzy są poniekąd drugorzędnymi właścicielami ogiera. Wieczorem wysłannik wraca i milcząc zasiada przy ognisku, po wieczerzy, przy czarnej kawie, oświadcza, że cena przyjęta i koń może być sprzedany. Późną nocą ogier był kupiony i odstawa umówiona. Nocujemy i o świcie wypłaciliśmy cenę, odjeżdżamy. Droga powrotna była lepszą, a zresztą nie humoru popsuć nie mogło. Rozmawiamy tylko o kupionym ogierze. Teraz pozostaje już tylko jaknajprędzej dostać się do Damaszk, by stamtąd wyjechać na folwarki i obejrzeć roczniaki. Wszystko przedstawia mi się teraz w różowych kolorach: nadzieje na roczniaki i ogier stadny kupiony. Po drodze zatrzymujemy się na nocleg u szeika Wuold-Ali. Przy ognisku, rozmawiając o koniach, dowiadujemy się, że szczerp ma gniedego ogiera, którego używa w tym roku, jako reproduktora. Szeik obiecuje posłać po niego, tak aby przybył na rano przed jego namiot. Rano znów ceremonia oglądania starych klaczy, p. Raswan robi zdjęcia. Wreszcie przyprowadzają ogiera. Rodu Kuhajlan-Said gniany, łysy, nogi czarne poza kola-

ten ostatni podchodzi wspaniale, lecz Jeziorna (Stasiak) ucieka i mija celownik, jako zwycięzcy ni długość przed Coquin'em (Jorga), za którym tuż kończy Bayard (Hofbauer), Efur, Amulet i pozostałe. Tak więc, tym razem Jeziorna (która zrobiła niedawno doskonały wyścig, gdzie jaknajłatwiej pobiła Szeryfa) uratowała honor hodowli polskiej, (aczkolwiek nie da się zaprzeczyć, iż gonitwa złożyła się dla niej pomyślnie), przynosząc laury dla swych właścicieli: Stada „Topór” i pepiniery w Kozenicach, skąd pochodzi; również stary Fils du Vent, jej ojciec, dał jeszcze raz mówić o sobie.

Nagroda im. J. Fanshawe wzbudziła podwójne zainteresowanie: jako nagroda porównawcza, jedyna prawie, gdzie dwuletnia generacja (Dżems, Gibson Maid, Ferrydor) miała się zmierzyć ze starszą (trzyletnie: Wagram, Rawa, Eclair), powtóre zaś, jako gonitwa międzynarodowa w pełnym znaczeniu tego słowa, gdyż do startu wyszły dwa konie niemieckie (Ferrydor i Rawa) i jeden rumuński (Gibson Maid).

Na starcie stracił dużo Eclair, który prócz tego nieprędko znalazł się w swojej akcji, ruszyły zaś na froncie Gibson Maid i Rawa; za nimi podążał najbliższ Dżems i w tym porządku stawka wyszła na prostą, w połowie której energicznie finishujący syn Villars'a i Lanolne Dżems (Fomienko), minął dość łatwo prowadzącą rumuńską klacz (Jorga), bijąc ją u celownika pewnie o długość, zaś miejsce trzecie zajął finishujący niemiecki Ferrydor, (Pasternak), przed doskonale nadrabiającym stracony te-

ren trzyletnim Eclair'em, trzyletnią niemiecką Rawą i Wagramem.

Tryumf więc krajowej hodowli i generacji dwuletniej był w wymienionej gonitwie zupełny, jedyne „ale” stanowiło to, iż trzyletni Eclair nie ruszył od startu w warunkach jednakowych ze swymi współzawodnikami, lecz trudno, bez „ale” ponoć nic nie bywa na świecie.

Rodowód zwycięzcy umieszczony był w Nr. 39 naszego pisma; stado Bartoszówka, prowadzone z zamiłowaniem i nie szczędzące swego czasu nakładów, odniosło zasłużony w zupełności tryumf, akcje zaś państwowego reproduktora Villars'a podniosły się jeszcze o kilka punktów.

Doskonały wyścig zrobiła po raz wtóry Gibson Maid, która pozostanie u nas w kraju, gdyż nabył ją szybko orjentujący się w sytuacji dr. wet. A. Koskowski dla stajni Topór, robiąc, zdaniem naszym, doskonałe posunięcie i dając przykład, iż pieniądze, zdobyte na torze (Jeziorna) winny iść na rozbudowę stajni i podtrzymywanie hodowli.

Oby się tacy sportsmani na kamieniu rodzili!

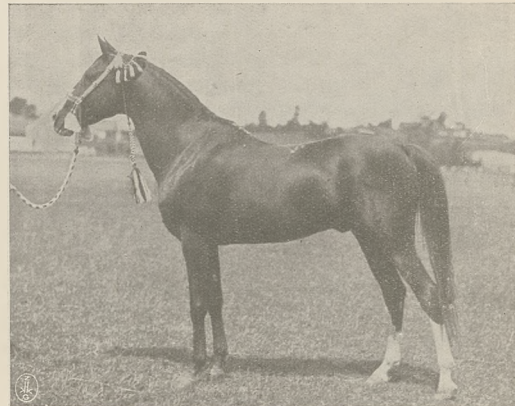
Poprzedniego dnia w nagrodzie im. ks. Lubomirskich, na długim dystansie 4800 mtr., Casanova (Jagodziński), idący tym razem pod wagą 63 kg., a więc dający aż 10 kg. Szeryfowi i 7 kg. Figaro, dowiódł, iż jest koniem wyjątkowym i idąc początkowo przy wolnym tempie za Szeryfem (Gołowkin), następnie zaś za Szeryfem i Figaro (Chatissow), za ostatniem okrążeniem toru (na przeciwległej prostej) wyszedł na miejsce drugie, na prostej zaś b. łatwo

na, przepiękna linja wierzchu, szyja długa, dziwnie wyraziście, sucha głowa, nogi podniszczone, kopyta w straszonym stanie, ale typu dużo, jednym słowem pierwszorzędnny ogier stadny, jak stworzony dla Babilonu. Dowiadujemy się, że ogier ten jest własnością szczepu, lecz ponieważ szejka obowiązuje się sprzedać go na własną odpowiedzialność, udaje się nam ustalić cenę i kupujemy go bez targu.

Kombinacje hodowlane rozszerzają się, za kilka lat można będzie ewentualnie pomyśleć o wymianie z Babiloną. Gnjada maść ginąca w szybkim tempie na Wschodzie. może się da uratować w Polsce i na Węgrzech. W drodze powrotnej odwiedzamy jeszcze koczujących Beduinów szczepu Hadidiin. Spędziliśmy u nich trzy dni na oglądaniu koni, po nabyciu Haifięgo i Saída, stałem się o tyle wybredniejszy, że nie u nich kupić nie mogłem. Na zaproszenie szejka wziąłem udział w polowaniu z sokołami na gazelle. Orszak myśliwski wyglądał niesłychanie charakterystycznie i malowniczo, nie o wiele inaczej chyba przedstawiał się taki wyjazd na łowy w czasach wojen krzyżowych. Samo polowanie na mnie — zresztą nie myśliwym — zrobiło niesłychanie przykre wrażenie. Sokół bowiem puszczone na spłoszone stadko gazelli, bił na jedną sztukę, aż mu się udało wczepić w głowę biednego zwierzęcia i wydziobać mu oczy. Widok oszalałych sokołów oślepiętego stworzenia, które łatwo dojeżdżali Beduini i zakłuwali dzidami, był dla mnie wprost nieznośnym.

Z okazji polowania zrobiłem przeszło 40 km., na wierzchowej klaczy szejka, takich chodów i wytrwałości nie spodziewałem się, miałem wrażenie, że siedzę na do-

brym volblucie. Wracając, zbaczamy z drogi i wstępujemy do Atra, tutaj mają być roczniaki, zostawione na pastwisku z powodu posuchy. Przenocowawszy w osadzie, idziemy rano na rozległą łąkę, z wodą w środku, coś w ro-

Kuhajlan — Kruzan.

dzaju rozlanego szeroko strumienia. Za łąką, na suchym stepie, widać rozrzucone niamioty. Rzeczywiście zastajemy kilkanaście pasących się roczniaków, ale w jakim stanie! Z pomiędzy wszystkich, na czoło wybija się jeden złoty kasztan Kuhajlan Adjoue z domieszką typu Saklawi. Trzeba go kupić. Od pastuchów dowiadujemy się, kto

minął prowadzącego Szeryfa, zwiększając w roku bieżącym swoją sumę wygranych do cyfry rekordowej 186.000 złotych.

Zdolności tego konia uczestniczenia i zwyciężania pod olbrzymimi wagami (63 — 66 kg.), kwalifikują go jako jednego z najlepszych racer'ów, które w powojennym okresie były w Polsce.

Jest on produktem angielskiego ogiera (Balthazar) i angielskiej klaczy (Crescentic), Dzems zaś angielskiego ogiera i klaczy francuskiej, Jeziorna francuskiego ogiera i austrjackiej klaczy; dowodzi to, iż zbyt mało posiadamy jeszcze w kraju aklimatyzowanych, krajowych linii żeńskich, które winniśmy w pierwszym rzędzie obecnie kultuwać.

Mistrzostwa Armji.

(Dokończenie).

O ile, jak wspominaliśmy w poprzednim N-rze „Jeźdźca i Hodowcy”, Mistrzostwa w skokach przez przeszkodę były skonstruowane na wzór innych sportów, a więc z ćwierć, półfinałów i finałów, Mistrzostwo w „Szampjonatach konia”, ze względów technicznych, musiało się ograniczyć do ćwierćfinałów, lub półfinałów, zależnie jak kto chce to nazwać, za które przyjęto wszystkie szampjonaty konia i spokrewnione z nim próby, odbyte na całym obszarze Polski w r. 1931-ym.

W Warszawie został przeprowadzony tylko finał.

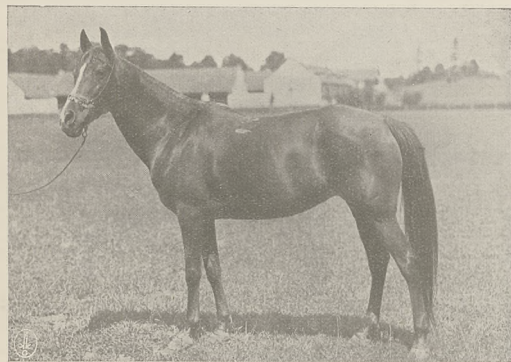
I znów podkreślamy, że organizacja zawodów nie pretenduje do akademickich twierdzeń o ścisłości wyboru mistrza, jako jeźdźca, bo zawsze w dużej mierze jest on zależny od konia.

Wreszcie nie o to chodzi. Ten, co wygrał mistrzostwo, dokonać musiał przedtem i w tej ostatniej próbie niepośledni, a w każdym razie wybitny wysiłek, zdobył najpoważniejszą nagrodę sezonu, a tytuł to zasłużona dla sportsmana za wyczyny nagroda, nie mniej doniosłej wagi, niż gdyby zamiast tytułu dana mu była jakaś zawrotna kwota pieniężna.

jest jego właścicielem, podjeżdżamy do namiotów i po dopełnieniu wszystkich formalności, mógących zmęczonego i tęskniącego do łóżka i wanny człowieka, doprowadzić do szału, uzgadniamy wreszcie cenę i roczniak nasz.

Odjeżdżam, już naprawdę nawpół przytomny, marzę tylko o wannie i wypoczynku w hotelu. Nie słucham

Przemoczeni i wściekli, gramolimy się z powrotem do auta, zawiijamy się w koce i próbujemy spać. Jakaż była nasza wściekłość, gdy o świcie spostrzegliśmy, że tkwimy w jednym, bagnistym bajorze, jakie wogóle było w okolicy, o paręset kroków od namiotów pasterskich, skąd łatwo można było ludzi do pomocy przywołać i nie dalej niż 3 klm. od Damaszku. W biały dzień dobijamy do miasta. Po jednodniowym odpoczynku, mamy jechać na folwarki po roczniaki. Niestety, rano czuję się bardzo nie-dobrze, mierzę gorączkę 39.8. Nowy i to bardzo silny atak malarji; przyspieszył go ostatni nocleg w aucie. Po południu nie mogę już utrzymać się na nogach i idę do łóżka, przez 5 dni gorączka mnie nie opuszczała, pomimo, że żywiłem się przeważnie chininą. Wreszcie po 5 dniach zweekłem się z łóżka, pomimo osłabienia wyjeżdżamy jeszcze do Herman, Koneitra, Katana, Nibeh. Roczniaki jednak, pokazane nam tutaj, zupełnie przeciętne, rezygnuję więc z dalszych projektów kupna. Pertraktuję natomiast z Emirem Fauazem o dziesięcioletnią, gniadą, żrebną klacz Kuhajlat-Adjouse, którą oglądałem w jego koczowisku u Ruelich, wreszcie decyduje się ją sprzedać i dostawić nam do Damaszku przed 10-ym kwietnia. Jeśli konie nie wyprowadzę 10-go kwietnia, to nie wyjadę z Beyruthu okretem, odchodzącym 19-go, więc terminu opóźnić nie mogę. Dzień przed wyjazdem otrzymuję wiadomość, że klaczy dostarczyć nie można, gdyż się ożrebiła i żrebak drogi nie wytrzyma. Wyjeżdżamy więc z 9 końmi do Beyruth. Tutaj formalności wywozowe zatruwają mi życie. W każdym mieście cła są wydzierżawione komu innemu, celnik w Beyruth nie chce uznać kwitu z Damaszku, kaucja

„Szejkha” Kuhajlat — Ajouz.

więc szofera, który radzi nocować w Atra i, mimo spóźnionej pory, puszczamy się w drogę. Niestety. Światło nie dopisuje. Nagle czujemy, że koła poczynają grzęznąć i chlupotać, kilka nagłych wstrząsów — stoimy. Wyłaził z wozu w błoto po kolana, ale mimo złączonych wysiłków, naszych i motoru, ruszyć z miejsca nie możemy.

Mistrzostwo w szampjonatach konia nasuwa jedną dość znaczną, raczej najpoważniejszą przeszkodę, która może stanąć przed doroczną, systematyczną organizacją tych prób.

Żądamy tu od konia niemal rekordowego wysiłku, którego koń może dokonać przeciętnie 1—2 razy do roku i to pod warunkiem, że termin pomiędzy próbami nie będzie mniejszy, niż 3—4 miesiące. Przez to znaczna część jeźdźców nie będzie mogła, mając konia, który odbył w sezonie podobną próbę, zapisywać go po raz drugi. Jeźdźcy ci, albo będą musieli zrezygnować z mistrzostw, co eo ipso zmniejszała samą ideę, albo zmuszeni będą dobierać inne konie, co zawsze nasunie ogromne trudności i też pewną część kandydatów zniechęci i zmusi do powstrzymania się od udziału.

Właśnie i w obecnych mistrzostwach część uprawianych jeźdźców nie przybyła z powodu tego, że ich konie nie mogły już stawać po raz drugi, lub nawet trzeci w sezonie do tak ciężkiej próby.

Część więcej upartych przybyła z końmi, ale nie tymi, na których w sezonie zdobyła prawo do udziału w mistrzostwach. Były to konie jednak stanowczo słabsze, normalnie stanowiące tylko rezerwę. A właśnie w mistrzostwie jeździec powinien być uposażony w najpewniejszego swego konia.

Z zapisanych do Mistrzostwa koni do pierwszej części, — próby ujeżdżania na czworoboku, która odbyła

się dn. 6 października na placu 1-go dywizjonu artylerji konnej, stanęło 8 koni.

Przy bardzo ostrym sędziowaniu, po zastosowaniu mnożnej 5, wyniki ukształtowały się następująco:

rtm. Romaszkan (bierze udział niestety poza konkursem) — punktów karnych $46\frac{8}{12}$, por. Nieczaj — $53\frac{8}{12}$, rtm. Pieczyński — 75, mjr. Trenkwald $81\frac{8}{12}$, por. Totjew — $103\frac{8}{12}$, por. Korzon — 130.

Dn. 7 października, pod osłoną cudownej, prawdziwie polskiej jesiennej pogody, w okolicy folwarku Moczydło i Kabackiego Lasu odbyła się część druga Szampjonatu — próba wytrzymałości. Tamtejszy tor wyścigowy był, jak zawsze, oddany do dyspozycji organizatorów przez p. Michała Róga, dla którego naprawdę wprost brak słów uznania za jego ofiarność i zrozumienie potrzeb polskiej hippiki.

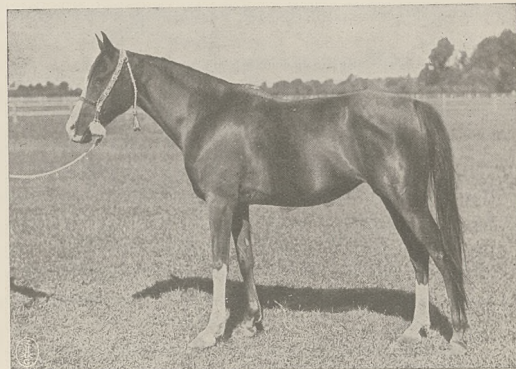
Próba składała się z 1) biegu drogami, ok. 7 klm., norma 29 m. 10 s., 2) biegu z przeszkodami, ok. 4000 mtr., norma 6 m. 40 s., 3) biegu drogami, ok. 15 klm., norma 1 godz. 2 m. 30 s., 4) biegu na przełaj, ok. 6000 mtr., norma 13 m. 20 s., 5) kontrolnego biegu płaskiego, ok. 2000 mtr., norma 6 m.

Ogromne trudności nasuwała trasa biegu na przełaj, prowadząca po rozmokłym, nierównym, fatalnie wyszczerbionym, gliniastym terenie. Zdawało się, że nie będzie koni, które trafią nawet w normę. Przekroczyło zaś czas tylko 2 konie.

tranzytowa zapłacona w Bassra, z powodu nieskończenie długiej procedury odbioru, przepadła — przynaglony nieodsuwalnym terminem wyjazdu, zaciskam zęby i płacę. Po załatwieniu wszystkich formalności 19-go kwietnia ładujemy konie na okręt tow. Messagerie Maritime „Pierre Lotti” i 20-go odpływamy do Stambułu, tu przeładujemy konie na pełny komfortu statek Lloyd Triestino „Abazia”, by na 30-go kwietnia zdążyć do Konstanzy. Z pokładu żegnam Wschód, z silnem postanowieniem nie powracania już nigdy w te strony; na tem kończę sprawozdanie z wyprawy i krótko streszczam moje spostrzeżenia.

O ile kulturalna hodowla egipska, syryjska i iracka zrobiła na mnie wrażenie raczej ujemne, to konie Beduinów przewyższyły wszelkie moje oczekiwania. Wprawdzie koń, jakiego wyobrażamy sobie w Europie, na podstawie starych sztychów i legend — jeśli kiedykolwiek rzeczywiście egzystował, — dziś u Beduinów zaginął, to obecny koń pustylny, jest takim, jakim być musi, by wytrzymać wprost straszną i bezwzględną selekcję życia na pustyni i wymagań, jakie tam koniowi stawiają. Typ konia Beduinów można scharakteryzować w ten sposób: długi, głęboki, na krótkich nogach, z doskonałą łopatką, kłęb najczęściej wyraźnie zarysowany, dobry grzbiet, zad często ścięty. Długa szyja trafia się, ale rzadko, głowa sucha, duże, piękne, nisko osadzone oczy. Rozdęte, cienkie, ruchome nozdrza. Szyję nosi raczej wyciągniętą i to jest naturalne, bo Beduini jeżdżą tylko na uźdźcienicy. Krowie nogi prawie stały się cechą, prawdopodobnie nabytą przez niedożywianie źrebiąt. Mimo tego, u kilku tysięcy koni

nie widziałem ani zajęczaka, ani szpata. Sarniak czasem się trafia. Prawidłowa postawa nóg jest rzadkością, pęciny zgrubiałe przez pętanie w żelazne pęta i wiązanie za nogę. Beduini selekcjonują konie tylko na wytrzymałość, szybkość i rodowód matki, na exterieur nie uważają zu-

Rabda — Kuszajba. ♂

pełnie. O przeznaczeniu ogiera na reproduktora decydują tylko zalety i rodowód matki. Ci Beduini, którzy przestrzegają przechowywanych ustnie tradycji hodowlanych i nie mieszają silnie różniących się exterieurem rodów, mają przeważnie konie lepsze i piękniejsze od innych.

Trzeba zaznaczyć, że bez wyjątków cała stawka była świetnie wygalopowaną, pomimo, że nie każdy ze współzawodników mógł się pochwalić dobrym i odpowiednim koniem. Zasluga to wysokiej umiejętności trenowania, którą z prawdziwą satysfakcją podkreślić musimy.

Por. Totjew uległ wypadkowi i próby nie zakończył. Nie licząc jeszcze 2-ch wycofanych jeźdźców pozostali: rtm. Romaszkan — 38⁸/₁₂ p. k. (rezultat obydwóch prób: ujeżdżenia i wytrzymałości), por. Nieczaj — 46⁸/₁₂, mjr. Trenkwald — 67⁸/₁₂, rtm. Pieczyński — 104, por. Korzon — 405.

Dn. 8 października w Łazienkach, przy bardzo sprzyjającej pogodzie i nielicznej publiczności (wejście bezpłatne), rozegrano ostatnią część Szampjonatu, próbę w skokach przez przeszkodę.

12 przeszkód, wysok. ok. 1,15 mtr., szer. ok. 3,50 mtr., dystans ok. 620 mtr., szybkość 375 mtr./min., norma 1 m. 5 s.

Przed próbą odbył się obowiązujący komisyjny przegląd koni, podczas którego stwierdzono dobrą kondycję całej stawki.

Przebieg próby dość znacznie zniekształcił lokatę z dnia poprzedniego. I-sze miejsce, a więc i tytuł Mistrza Szampjonatów Konia na r. 1931, zdobył por. Nieczaj na Pompeja (206⁸/₁₂ p. k.).

II-gie miejsce i tytuł I-go Wicemistrza Szampjonatów konia, rtm. Pieczyński na Trema (264 p. k.), III-cie miejsce i tytuł II-go Wicemistrza, mjr. Trenkwald na Parlyzan (pełna krew) (367⁸/₁₂ p. k.); poza konkursem III-cie miejsce — bis, rtm. Romaszkan na Cwał (353⁸/₁₂ p. k.); IV-te — por. Korzon na Orlik (565 p. k.).

Nagrody tylko honorowe: medale złoty, srebrny i brązowy dla mistrzów, po zakończeniu Szampjonatów osobiście wręczył Prezes Polskiego Związku Jeździeckiego, pułk. Brochwicz-Lewiński.

Pierwsze Polskie Mistrzostwa Hippiczne, jako impreza sportowa, wypadły pomyslnie.

Jeżeli nie udało się w tym roku zgromadzić wszystkich, którzy mieli prawo udziału w tej najpoważniejszej konkurencji, tem niemniej próby były nader ciężkie i każde zajęte tu miejsce klasyfikowane przynosi duży zaszczyt sportowy każdemu z jeźdźców.

Warunki i konstrukcja mistrzostw, jako zupełnie nowe, nie mogły nie posiadać pewnych niedociągnięć w szczegółach, lecz w zasadzie i ogólnym zarysie wykazały, że są życiowe i odegrają w hippice polskiej rolę jeszcze jednego silnego czynnika dla dźwignia sprawy wwyż i dalej ku postępowi.

Leon Kon.

Tydzień sportowy w Pardubicach.

Pardubice, mała miścina czeska, licząca zaledwie około 40.000 mieszkańców, ma swoją długąletnią tradycję sportową.

Dziesiątki lat przed wojną stworzył się tu potężny Klub, złożony ze wszystkich magnatów Austrii, który utrzymywał liczną, bo dochodzącą do 100 par psów, psiarnię bigli angielskich, podzieloną na 3 sfory po 20 par psów i rokrocznie od 1 października do mrozów polowano par force na jelenia. Kulminacyjnym punktem sezonu bywał dzień Św. Huberta i łączący się z nim dzień wyścigów, w czasie którego rozgrywano Wielki Steeplechase Pardubicki, sławny bieg na najtrudniejszym torze kontynentalnym, mało ustępującym Wielkiemu Liverpoolskiemu Steeple chase.

Wojna zniszczyła jak wiele innych, tak i tę placówkę sportową. Psy wyginęły, towarzystwo się rozwiązało i jedynie po mieście blakająca się postać osiwiałego w 30 letniej służbie hundsmana Mr. Pecka przypomina minione dni świętosci.

Czesi, zaraz po powstaniu państwa, podjęli próbę nawiązania do dawnej tradycji i zawiązali lokalny Klub Jazdy Panów, wskrzesili na nowo Wielki Pardubicki Steeple chase, jak również i biegi myśliwskie, dziś naturalnie bez psów, głosu rogów i t. p., tylko skromnie za mastrem lub redpaw.

Ale miasto pamiętało o swej dawnej sławie i w 13 roku istnienia państwa Czeskiego zdobyło się na niesłychany wysiłek i prawie że z niczego stworzyło olbrzymi nowoczesny stadion i bogatą wystawę sportową.

Na dawnych nieużytkach, po części zabagnionych, między starym zamkiem i miastem, powstała nakładem 18 milionów kr. przepiękna wystawa poświęcona wszystkim sportom, a tuż obok stadion mieszczący wygodnie 50.000 widzów, olbrzymie trybuny żelazo-betonowe, wiodrom, bieźnie, skocznie etc., okalające dużą wolną przestrzeń, na której odbywają się teraz od tygodnia wielkie międzynarodowe konkursy hippiczne, z udziałem Francuzów, Niemców, Duńczyków, Rumunów, Węgrów. — Włochy, a na nieszczęście i Polska, nie są reprezentowane, a szkoda, bo nie tylko została niewykorzystana sposobność pokazania się przed międzynarodowym forum, ale i okazja zobaczenia niejednego, no i nauczenia się dużo.

Uderza przedewszystkiem, że jeździe wzorowej, tej u nas zupełnie zapoznanej i zapomnianej gałęzi sportu hippicznego, zarezerwowano dużo miejsca, tak że prawie każdego dnia stanowiła ona jeden z numerów programu. Wyczytny w tej dziedzinie bardzo wysokie, można było podziwiać w niej najlepiej ujeżdżone konie Francji, Niemiec i Czech.

Były specjalne nagrody dla koni użytkowych, a specjalna dla koni ujeżdżonych w wysokiej szkole. Przytem bardzo słusznie prawdziwy egzamin odbywał się rano w zamkniętych szrankach; tam klasyfikowano z całą skrupulatnością i wyznaczano kolejność premjowania, a publiczności pokazywano zbiorowo skrócony program, przy czem ewolucje wykonywano na komendę. System taki okazał się bardzo odpowiednim. Z jednej strony można było z całym spokojem i dokładnie kwalifikować poszczególnych konkurentów, a z drugiej nie nudzono publiczności, dając jej jednocześnie obraz zupełny, na jakim poziomie stoi sztuka ujeżdżania konia. Tylko w wielkiej, ciężkiej, międzynarodowej konkurencji ujeżdżania konia, prócz zbiorowej produkcji wszystkich konkurentów, pierwsi trzej premjowani pokazali cały program pojedynczo w kolejności otrzymanych nagród. Ale trzeba też było widzieć

tynie dorównują swym towarzyszą. Dominującą rolę odegrali Niemcy, wygrywając największą ilość nagród, materiał koński wysokiej klasy, każdy koń ujeżdżony w zupełnej równowadze i posuszeństwie, wygalopowany z dużym zasobem skokowym. Jeźdźcy wysokiej klasy pp.: Holst, hr. Hohenau, Hoesch, Schmidt, Bürkner w każdej konkurencji wybijali się na pierwsze miejsca. Francuzi mało pokazali i tylko w Military oraz w jeździe wzorowej potrafili się wybić, zdobywając w pierwszej konkurencji dwa pierwsze miejsca, a w drugiej drugie.

Węgrzy, słabo reprezentowani, znaleźli w ks. Odesalchi silną podporę.

Danę reprezentowały dwie panie, które jak zresztą i wszystkie inne panie, konkurowały na równi z panami, zdobywając liczne nagrody, imponowały stylem i świetnością swej jazdy. N. p. p. Hasselbachową z Kopenhagi

Finish w Nagrodzie Wielkiej Warszawskiej (75.000 zł. — 2800 m.). ECLAIR, 3 l. og. kaszt. (Bafur — Bay Leaf) st. „Natalin” bije pod żok. Magdalińskim w zaciętej walce o łeb Casanova'ę, Coquina i 7 dalszych koni.

(Fot.: N. Pełczyński — Warszawa.)

publiczność, jak z zapartym oddechem śledziła każdą ewolucję, każdą subtelność i słyszeć tę burzę oklasków, którą nagradzano jeźdźców po skończonej produkcji, żeby zrozumieć, że w takich warunkach pracować można i warto.

Jak już zacząłem mówić o publiczności, to muszę podkreślić, że tak sportowo wyszkolonej i z takim zrozumieniem obserwującej publiczności nie spotykałem jeszcze. Z całym wyrachowaniem wnikałem wszędzie: na trybuny, na miejsca stojące, między gawieź, nasłuchiwałem się tyle trafnych uwag, obserwowałem taką dyscyplinę i tak sportowe zachowanie się, że jestem pełen podziwu i uznania.

Organizacja, pod każdym względem wzorowa, leżała w rękach ludzi doświadczonych i fachowych, techniczna strona bez zarzutu, dzięki pracy organów wyższej szkoły jazdy, stacjonowanej w Pardubicach.

Czescy jeźdźcy zrobili ogromne postępy i, gdyby nie słabszy materiał koński, byłiby z całą pewnością o wiele więcej zdobyli nagród. Nazwiska: Popler, Cocek, Seyfried, Charous, Staheeny, Koinisch mają już wyrobioną dobrą międzynarodową markę. Pokazali też cały szereg młodych jeźdźców, którzy się godnie prezentują i przy większej ru-

można śmiało postawić na równi z najlepszymi jeźdźcami w tym konkursie.

Austria, nielicznie reprezentowana, przysłała znanego generała Pongracza na jazdę wzorową i kilka szkoczków o nieprzeciętnych możliwościach. Na wyróżnienie zasługuje pani Praxmarer, która gorliwie startowała, wygrywając kilka nagród, między innymi jedną pierwszą, przed jeźdźcami tej miary jak np. pp.: Holst, Basch, ks. Odesalchi etc.

Nowością dla mnie był konkurs przez barjery (pinerollo), zaczęty od 1.40 mtr. Ostatnie dwie, zwycięzca ks. Odesalchi doszedł do 1.80 mtr., czysto wzięte.

Prócz międzynarodowych konkursów, cały tydzień przed południem był wypełniony różnymi konkursami military i jazdą wzorową dla panów z Czechosłowacji.

W następnym liście prześlę krótki opis Wielkiej Pardubickiej Steeple Chase, która odbędzie się jutro, na nie-szczęście deszcz znowu pada, tak że teren będzie bardzo ciężki i można oczekiwać dużo wypadków.

Włodzimierz Tyszkiewicz.

Listy z Francji.

Kulminacyjnym punktem jesiennego i wogóle całorocznego sezonu 1931 roku była rozgrywka 700 tysięcznego Prix de l'Arc de Triomphe, którego rezultat odpowiedział godnie znaczeniu tego wielkiego sportowego eventent'u. Spotkanie dwóch czterolatków: syna Ksar'a Amfortas'a p. Cohna i syna La Farina Lovelace'a p. Hennesy z elitą francuskich trzylatków i niezwyoczonym angielsko-belgijskim Prince Rose'em — nie zawiodło pokładanego w niem wielkiego zainteresowania.

Łatwe zwycięstwo odniosła fenomenalna (ten przymiotnik odtąd całkiem słusznie jej się należy) córka Le Capucin'a Pearl Cap, doprowadzając sumę swoich wygranych do 2½ miliona franków. Gdy na początku prostej klaczy ta idąc polem, podeszła do zgrupowanej stawki, po 3—4 jej skokach wszystko było skończone i mogła być mowa jedynie o pozostałych płatnych miejscach, z których drugie utrzymał Amfortas, trzecie o łeb od Brulette (zwycięczyni Oaksu w Epsom) wyrwał Prince Rose.

Derbista Tourbillon przeszedł bezbarwnie, lecz może właśnie dlatego, iż klasa koni, które go wyprzedziły, była nieprzeciętna!

Według wszelkiego prawdopodobieństwa zwycięzczyń zakończy tem swoją karierę wyścigową i pójdzie „cała” do stada.

Tydzień przedtem poniosła porażkę jedna z lepszych klaczy w roczniku — Confidence p. Widener'a, przegrawszy do niewyekspluowanej córki Passebreuil'a Nantua p. Pratt'a, którą, wraz z pobitymi w Prix de l'Arc de Triomphe Taxodium bar. Rothschild'a i Bruledur'em p. Schwob'a, można zaliczyć do poważnych konkurentów w mającej się rozegrać za dwa tygodnie klasycznej nagrodzie Prix du Conseil Municipal.

Klasyczny Coupe d'Or, na dystansie 2000 mtr., wygrał na prostej, nie bacząc na swe penalité, zdaje się najlepszy trzylatek w drugiej klasie obecnego rocznika, syn Samourai'a Sans Ame p. Esmond'a w mocnej walce z „hiszpanem” Cap Polonio hr. de Cimet'a i Jus de Raisin'em bar. Rothschild'a.

W 100 tysięcznym Prix Jumilhac, na dystansie 3900 metrów, w Le Tremblay łatwe zwycięstwo odniósł zwycięzca zeszłorocznego Prix Gladiateur Monsieur le Maré-

chal p. de Mola, syn wzbudzającego zainteresowanie reproduktora, Monarch'a (Tracery), który przelewa równocześnie fenomenalny speed i widocznie również staminę. Według wszelkiego prawdopodobieństwa Monsieur le Maréchal będzie triumfował również i w Prix Gladiateur tegorocznym (7000 metrów w Longchamp).

Przechodząc obecnie do wyścigów dwuletnich, musimy, niestety, stwierdzić fakt, iż wszystkie do tej pory rozegrane mixte'y (dwulatki i stansze) dostały się koniom starszym...

Córka Tetratem'y siwa Timadora, należąca do hr. de Chavaignac, przegrawszy mixte na 1000 mtr. do syna Monarch'a — Four in Hand, zwyciężyła następnie w klasycznej nagrodzie Prix d'Arenberg (1000 metrów, Longchamp).

W następnym mixte Prix de Seine et Oise (1300 metrów w St. Cloud) zwycięzcą okazał się stary flyer, 5-letni Clarawood p. Santamarine'a, bijąc o łeb wyżej wzmiankowanego Four in Hand'a, zaledwie zaś daleką czwartą okazała się, dobrze dotychczas biegająca, siwa dwuletnia Firouzeh p. Hennesy.

W gonitwach swego rocznika również kolejno zmieniają się zwycięzcy i triumfator w Prix de la Chêne, syn Belfonds'a, Voculaire p. Martinez de Hoz'a był wczoraj „migdzie” w 1800 metrowej nagrodzie Prix St. Roman, gdzie dość pewne zwycięstwo odniósł, niczem do tej pory nie zwracający na siebie uwagi, syn La Farina Agnello bar. Rothschild'a.

Tak więc rozgrywany za tydzień Grand Criterium (właściwie derby dwulatków) na dystansie 1600 metrów w Longchamp pozostaje zupełnie otwartym wyścigiem i może nawet dać duże niespodzianki. Dla mnie osobiście bardzo poważnym kandydatem wydaje się być syn Kircubin'a Son Excellence p. Fribourg'a. W każdym razie nic podobnego do Pearl Cap, która w roku zeszłym w porze obecnej biegła już bez przegranej, w obecnym roczniku dwuletnim znaleźć nie możemy.

Włodzimierz ks. Wiaziemski.

Paryż, 6 października 1931 roku.

Listy z Anglii.

Tor wyścigowy w Newbury należy do najmłodszych, ale jednocześnie najbardziej nowoczesnie urządzonych w Anglii.

Właściciele stajen kilkakrotnie (m. i. w roku bieżącym) zwracali się do stewardów Jockey Clubu z prośbą o zwiększenie ilości dni wyścigowych. Sprawa jednak nie mogła być załatwiona pomyślnie, ze względu na to, że

Prawidła Wyścigowe nie pozwalają na urządzenie na żadnym torze, prócz Newmarket, więcej, jak 8 dni wyścigowych rocznie.

Meeting jesienny w Newbury liczy więc tylko 2 dni (w kwietniu i czerwcu rozgrywane są 3-dniowe meetings). Najważniejszymi punktami programu jest Newbury Autumn Cup (3400 mtr.), próba stayerów, ostatnia i naj-

ważniejsza przed Cesarewitch hdc. i John Porter Stakes (2000), przeznaczona dla 3 l. i starszych, ustanowiona na pamiątkę sławnego trenera, założyciela toru w Newbury.

Salmon Trout, zwycięzca Goodwood Cup i III-i w Ascot Gold Cup, był naturalnie wyjątkowo silnym faworytem w Newbury Cup, pomimo jednak doskonałego wyścigu, jaki zrobił, nie zajął nawet płatnego miejsca. Jeszcze na 400 mtr. przed celownikiem przodował, ale wtedy zaatakowały go, idące w walce, Sandals, Nitsichin i Brumeux i pobiły z różnicą 1/4 i dwóch szyj.

Zwycięzki 4 l. Sandals był zupełnym outsiderem (25:1), ponieważ na 11 tegorocznych swych występów zwyciężył raz w słabym towarzystwie i miał być zimną naskakany na płoty.

niejedno dystansowe zwycięstwo. Jest bowiem synem Son in Law'a, którego potomstwo osiąga maksymalną formę dopiero w późniejszym wieku, i oaksistki Short Story.

Wielkie wrażenie zrobiło zwycięstwo 2 l. Firdaussi na dystansie 1200 mtr., gdzie pobił szereg dobrych koni, pomimo 6 kg. nadwagi. Firdaussi, syn tegor. championa reprodutorów Pharos i oaksistki Brownhylda'y, będzie zapewne kandydatem ks. Aga Khana w nagrodach klasycznych na przyszły rok.

Bezpośrednio po Newbury odbył się pierwszy jesienny meeting w Newmarket. Ze względu na to, że w Newmarket mieszczą się t. zw. „Headquarters”, t. j. centrala treningowa, na torze wyścigowym ma miejsce co rok aż

Z premjowania ogierów na torze mokotowskim.

- I) nagroda: ISARD III, 3 l. og. siwy (Fils du Vent — Artemis) p. M. Róga.
- II) nagroda: ALREADY, 5 l. og. c. gn. (Albula — Haselnuss) p. T. Przyłęckiego.
- III) nagroda: JUPITER, 3 l. og. c. gn. (Manton — Rossadana) A. hr. Morstina.
- IV) nagroda: OLES, 7 l. og. siwy (King's Idler — Artemis) p. M. Róga.

(Fot.: N. Pelczyński — Warszawa).

Jest on synem Manna'y, który opinję swoją, mocno zachwianą, w r. b. nieco zrehabilitował, dzięki niepobitemu 2 l. Miracle, zwycięzcy Gimcrack Stakes. Moralną zwycięzczynią była 3 l. Nitsichin, (zarzuciła się przed metą), a która uprzednio wygrała irlandzki Oaks.

Zarówno Sandals, jak i Brumeux, mają zapis do Cesarewitch i szanse ich po tym wyścigu znacznie wzrosły.

Również i John Porter Stakes zakończyła się niespodzianką. Faworyt Orpen (2:1) nie był na chwilę nawet groźny dla zwycięzcy 3 l. Birthday Book, który wygrał z miejsca do miejsca, a nawet w ostatniej chwili pobił Orpena 4 l. Rock Star (zeszłoroczny irlandzki derbista).

Przed niespełna trzema tygodniami Birthday Book, wypożyczony przez właściciela Orpena na ledera, nie potrafił na chwilę nawet wyjść na czoło, a obecnie pobił go pod równą wagą zupełnie łatwo. Wyścig ten potwierdził, że Orpen na jesieni biega poniżej swej formy, być może skutkiem kaszlu, jaki przechodził przed St. Leger.

Niemniej, zwycięzki Birthday Book odniesie zapewne w przyszłym roku, dla swego właściciela lorda Astora,

8 meetingów: trzy na wiosnę, dwa w lipcu i trzy na jesieni.

Meeting w Newmarket zawierał m. in. jeszcze jedną interesującą próbę porównawczą generacji: Jockey Club Stakes na dystansie 2800 mtr. z nagrodą 5.000 fst.

Singapore, o którym mówiono, że dopiero na jesieni, w Doncaster Cup, doszedł do swojej formy był powszechnym faworytem, pozatem liczono się z końmi ks. Aga Khana: Khorsheed'em i Ut Majeur i Shell Transport, mniej już z Salaam.

Wyścig prowadził British Sailor dla Singapore, który trzymał się dobrze na środkowych miejscach, po przejściu jednak 2000 mtr. Singapore nagle odpadł (podobno zakulał). Na czoło wyszły wtedy Shell Transport i Khorsheed. Po przebyciu Buhes Hill do prowadzących koni podszedł Convoy, który zaatakował Shell Transport'a, jednak bez rezultatu.

Shell Transport doprowadził do celownika, odparłszy jeszcze na ostatnich metrach ataki 4 l. Ut Majeur, który pobił o szyję Convoy'a.

Zwycięski syn Pommern biegał po raz ostatni w Princess of Wales Stakes w lipcu, gdzie przyszedł łeb w łeb na pierwszym miejscu z 4 l. The Recorderem.

W St. Leger Shell Transport nie mógł wziąć udziału; a szanse jego byłyby duże, ponieważ pobli obecnie Convoya, który był bliżki IV-y w St. Leger, dając mu 3½ kg. wagi.

W Newmarket rozegrano również dwa interesujące wyścigi dla dwulatków. Nagrodę Buckenham Stakes (1000 mtr.) zdobyła córka Tetratemy Tarte Maison, bijąc Padishaha, również syna Tetratemy.

Tarte Maison wygrała na wiosnę, w kwietniu, pierwszą klasyczną nagrodę dla dwulatków, a następnie czterokrotnie przegrała, dochodząc obecnie znowu do formy.

Również drugą nagrodę klasyczną dla dwulatków Hopeful St. zdobyła klacz Orta, córka Solario, bijąc Holmwooda, do którego w Goodwood przegrała, dając mu wagę, zaś trzecim był również syn Solario — Dastur.

Natomiast Spenser, uważany po swych zwycięstwach w Ascot i Goodwood za człokowego dwulatka, nie mógł dać 6 kg. wagi Corolaro (po Coronach), przegrywając doń o łeb. Kwestja, kto jest najlepszym dwulatkiem angielskim Cockpen, czy og. po Gainsborough i Golden Hair, rozstrzygnie się w bieżącym miesiącu w Imperial Produce St., bądź też w Middle Park Plate.

W drugim i trzecim meetingu październikowym w Newmarket rozegrane będą dwa najpopularniejsze handicapy, t. j. Cesarewitch i Cambridgeshire, w których, po ogłoszeniu wag, ma prawo startu jeszcze około 100 koni.

Handicapy te są dziełem Arthur Fawcett'a, który został handicaperem Jockey-Clubu w r. b. na miejsce długoletniego, wielce zasłużonego, F. Dawkinsa. Duże pola, jakie gromadzą te handicapy i niespodzianki, jakimi się kończą, są powodem do ante-post bettingu na wielką skalę

już na miesiąc przed ich rozegraniami. Nawet totalizator urządził osobną pulę na double-event i przyjmował stawki już od chwili ogłoszenia wag.

W kołach sportowych szeroko komentowano fakt, że ks. Aga Khan zabrał wszystkie swoje konie, znajdujące się w treningu u R. C. Dawsona i oddał częściowo do Johna Beary, częściowo zaś do F. Buttersa, byłego trenera lorda Derby.

Dawson trenował dla ks. Aga Khana w ciągu 10 lat i wygrał dlań 280,000 ist., w tej liczbie wszystkie nagrody kasacyjne: Derby (Blenheim), St. Leger (Salmon Trout), Lwa Tys. Gwinei (Diophon), Eclipse (Rustom Pasha) etc.

Nieporozumienie miało miejsce z błałego powodu, a mianowicie wyboru żokeja na Khorsheeda w Cesarewitch, a jednak Aga Khan nie zaważał się zabrać swe konie od tak starego i doświadczonego trenera, jakim jest Dawson i oddać je młodemu J. Beary, bratu swego stałego żokeja Michaela Beary, który nie ma za sobą z pośród trenowanych koni jeszcze żadnego tryumfu w nagrodach klasycznych.

O ile pozatem nie słychać o innych zmianach trener-skich, to z drugiej strony wielkie zmiany nastąpiły w angażowaniu żokeja na rok przyszy. Najbardziej sensacyjną jest wiadomość, że lord Glanely nie odnowił kontraktu z championem G. Richardsem, którego gaża roczna wynosiła 5.000 fst. Również i inni czołowi żokeje, jak Fox, Beasley, o wysokich pensjach, są chwilowo bez engagement. Fala oszczędności i tutaj zrobiła swoje i szereg stajen zaangażowało młodych, dobrze się zapowiadających jeźdźców, na miejsce znakomitych, ale jednocześnie b. drogich championów.

Harry of Hereford.

Londyn, w początkach października.

K R O N I K A.

KRAJOWA.

KOMUNIKAT T. Z. do H. K. w POLSCE.

Na skutek uchwały Zarządu z dn. 15 b. m. podaje się do wiadomości, że konie zagraniczne importowane do Polski, które przekroczą granicę po dniu 1 listopada 1931 roku nie będą aż do cdwołania dopuszczalne do udziału w gonitwach grupowych. Zarządzenie powyższe nie dotyczy tych koni zagranicznych, które przed wymienionym terminem znajdowały się w Polsce i zostały czasowo wywiezione zagranicę.

— Komunikat Towarzystwa Hodowli Konia Arabskiego. Z chwilą, gdy zostaną ustalone nowe zasady Ksiąg Stadnych: Koni Arabskich Czystej Krwi, Koni Arabskich Chowanych w Czystości Krwi, oraz Anglo-Arabów Czystej Krwi, — Towarzystwo Hodowli Konia Arabskiego, w porozumieniu z miarodajnymi czynnikami, ogłosi bezzwłocznie postanowienia, dotyczące wczesnych meldunków do gonitw anglo-arabskich, których pierwszy termin na rok 1931 przypadać będzie. Projektuje się tymczasem: jeden bieg dla 3-letnich w jesieni 1935 r. i jeden bieg dla 4-letnich na wiosnę 1936 r.

Prawo udziału w tych gonitwach miałyby konie, wyprodukowane z połączenia koni arabskich czystej krwi, lub chowanych w czystości krwi — z końmi angielskimi pełnej lub wysokiej pół krwi.

Towarzystwo Hodowli Konia Arabskiego prosi fachowców o nadesłanie pod jego adresem: Warszawa, Al. Ujazdowskie 39, m. 5, ewentualnych uwag, względnie projektów.

Przewidziane na rok 1933 i 1934 wyścigi anglo-arabów byłyby bez wczesnych meldunków.

— Wywóz koni w latach 1929—30 i 1930—31. Wywóz koni w ubiegłym roku gospodarczym kształtował się bardzo korzystnie i wyniósł wogóle 68,3 tys. sztuk, wobec 37,9 tys. sztuk w roku gospodarczym 1929—30. Głównymi odbiorcami koni były: Belgja, Holandia, Austria i Niemcy. Wywóz do Belgji, w stosunku do roku poprzedniego, wzrósł przeszło czterokrotnie z 4 tys. sztuk do 17,3 tys. sztuk, do Holandji trzykrotnie z 5,2 tys. sztuk do 15,15 tys. sztuk, do Niemiec blisko dwukrotnie z 5 tys. sztuk do 9,5 tys. sztuk. Do Austrii wywóz spadł nieco z 12,3 tys. sztuk w roku gospodarczym 1929-30 do 12 tys. sztuk w roku ubiegłym. Z Włochami nawiązaliśmy stosunki handlowe po 3-letniej przerwie i zdołaliśmy sprzedać 2,5 tys. sztuk. Do innych krajów wywóz koni wyniósł 3 tys. sztuk.

— Wymiary i waga przychówku 1930 roku Państwowej Stadniny Koni Pełnej Krwi Angielskiej w Kozienicach, w dniu 1 października 1931 roku.

	W centimetrach				Waga w kg.	Różnica między obw. kl. piersi. i wzrost. (w cent.)
	wzrost	obwód	m. stojącej	m. taśm.		
1) Larysz og. kaszt., (Mah Jong — Cylicja po Fils du Vent)	17.I	157	165,5	175	20,5	442 +18
2) Lugdun og. c-gn., (Palü — Dunkierka po Fils du Vent)	14.II	153,5	160	173	20,5	459 +19,5
3) Lutnia kl. gn., (Villars — Kérdés po Mindegy)	18.II	151,5	159	176	19	412 +24,5
4) Lawena kl. gn., (Fils du Vent—Fala III, po Mości Książę)	24.II	153,5	161	174	19,5	438 +20,5
5) Libacja kl. gn., (Mah Jong — Vola po William the Third)	21.III	155,5	161	171	19,2	403 +15,5
6) Łos og. kaszt., (Fils du Vent—Fortuna II po Manton)	31.III	152,5	158	173	19	425 +20,5
7) Loterja kl. gn., (Villars — Habe po Con amore)	11.IV	157	162	170	19,5	460 +13

R. Zoppi.

Kozienice, 1 października 1931 r.

— Zakup koni pełnej krwi do remontu. Dnia 12 października r. b. na torze mokotowskim dokonała zakupów na potrzeby armji koni ze stajen wyścigowych I Komisja Remontowa pod przewodnictwem pułk. Rabińskiego, w obecności Szefa Remontów pułk. F. Rozwadowskiego. Komisja nabyła 20 koni, placąc od 1400 do 2000 zł. plus 15%—wy dodatek hodowlany. Między innymi wzięte zostały: od pułk. Römmela ogier „Fils du Vent—Renia”, za którego zapłacono 2000 zł.; od rotm. Tuńskiego klacz importowana z Niemiec „Arosa” (Laudon—Arbela), za 2000 zł.; od p. Żelazko klacz „Diane de Poitiers” (Arak—Assiout), za 2000 zł.; od 17-go pułku Ułanów ogier „Beduin” (Albuła—Mia May), za 1700 zł.

Zakupienie tej stawki fołblutów, pomiędzy którymi jest kilka bardzo dobrych koni, powinna przynieść armji naszej wielkiżytek i żywić nadzieję, że niezadługo część ich przynajmniej ujrzymy w ekipach, biorących udział w najpoważniejszych zawodach.

— Wiadomości Wyścigowych Nr. 30 wyszedł z druku i zostanie przesłany naszym prenumeratom.

ZAGRANICZNA.

ANGLJA.

— Kempton Park, 10 października.

Imperial Produce Stakes, 5.034 £. — 1.200 mtr., dla 2-latków.

- Ogier gn. 2 l. (Gainsborough — Golden Hair po Golden Sun), Mr. W. M. G. Singer, 59³/₄ kg., ż. R. A. Jones.
- Wyvern, 2 l. og. (po Coronach), Sir L. Philipps, 55¹/₄ kg., ż. H. Jelliss.
- Ada Dear, 2 l. kl. (po Grand Parade), lorda Glanely, 54 kg., ż. G. Richards; bez miejsca: Safe Return, Royal. Wygrane o ³/₄ — 4 dł. Czas: 1:15. Zakłady: 11:2 „na”, 33:1, 100:8.

CZECHOSŁOWACJA.

— Pardubice, 4 października.

Wielki Pardubicki Steeplechase 108.000 K. Cz. — 6400 mtr.

- Pohanka, 5 l. kl. sk. gn. pół krwi, R. Z. hr. Kinsky, 54¹/₂ kg., p. Durant.
- Gabarit, pln., og. pół krwi, F. Stejskal, 67 kg., ż. Rojik.
- Norbert, pln. og. pół krwi, R. Z. hr. Kinsky, 65¹/₄ kg., hr. L. Brandiesowa; bez miejsca: 4. Gibraltar, 5. Szeles II, dalej Hollandweibchen, Talan, Caraihe, Campana, Liberius, Tuss, Renonce. Wygrane b. łatwo o niezł. ilość dług. Czas: 14:47,8. Tot. 124, 76, 62, 78:20.

FRANCJA.

— Saint Cloud, 5 października.

Prix de Seine et Oise, 50.000 fr. — 1300 mtr.

- Clarawood, 5 l. wał. gn. (Verwood — Clarabide), C. Santamarina, 63¹/₄ kg., ż. M. Mac Gee.
- Four in Hand, 3 l. og. (po Monarch), A. Veil Picard, 63 kg., ż. M. Frühinsoltz.
- Alluvial, 3 l. og. (po Pondoland), W. Pratt, 63 kg., ż. G. Duforez; bez miejsca: Firouzeh, Ziani, Ammonite, Coastguard, La Roseraie. Wygrane o łeb — ²/₂ — ¹/₂ dł. Czas: 1:24. Tot: 47, 16, 14, 21:10.

— Auteuil, 10 października.

Prix Wild Monarch, 100.000 fr. — 3000 mtr. Steeplechase dla 3-latków.

- Nattier, 3 l. og. gn. (Nouvel An — Vierge Blonde), G. Beauvois, 64 kg., ż. P. Riofio.
- Paimpol, 3 l. og. (po Harpocrate), Vte M. de Rivaud, 61 kg., ż. M. Frühinsoltz.
- Espoir IV, 3 l. og. (po Hallebardier), P. Wertheimer, 61 kg., ż. A. Chapman; bez miejsca: Chateau d'If, Great Eastern, Light Brigade, Sanscrit, Mamm Goz, Florentine, Kami, Gamin, Marcello, Floreador, Monaco, Sindiah, Cotillon III, Strident, Light Foc, Basilka, La Valouise, Santos. Wygrane o 1 dł. — szyja — 2 dł. Czas: 3:35. Tot: 22, 17, 25, 56:10.

WĘGRY.

Budapeszt, 4 października.

Magyar St. Leher, 74.000 pengő — 2800 mtr.

- Star Light, 3 l. kl. sk. gn. (Grand Parade — Star Bird po Sunstar), Mr. Word, 55¹/₄ kg., ż. Schejbal.
- Satan, 3 l. og. (po Santorb), E. v. Horthy, 57 kg., ż. Balog.
- Rendes, 3 l. og. (po Sanskrit), Ak. Horvath, 57 kg., ż. Csuta; bez miejsca: Otranto, Betyar, Honpolgar, Torontal, Kellermann. Wygrane o 10 — 1 dł. Czas: 2:59. Tot: 16, 12, 13, 19:10.

WŁOCHY.

— Medjolan, 4 października.

Premio del Jockey Club, 125.000 lirów — 2400 mtr.

- Ilario, 3 l. og. sk. gn. (Androclus — Regina Roma po Wool Winder), Uff. Prof. G. Lorenzini, 56 kg., ż. G. Gubellini.
- Gerard, 4 l. og. (po Michelangelo), F. Tesio, 60 kg., ż. P. Caprioli.
- Ingobera, 4 l. kl. (po Hurry On), F. Tesio, 58 kg., ż. D. Delpini; bez miejsca: Ageratum, Omegna, Alena. Wygrane o łeb — 4 dług. Czas: 2:32,4. Tot: 197, 45, 20:10.

ARGENTYNA

— **Koń w gospodarstwie** wciąż odzyskuje swe prawa. Z Argentyny donoszą, że miejscowi farmerzy, wobec depresji cen na ziemiopłody, będące dotychczas produkcją uprawy maszynowej (traktory, pługi parowe i t. d.) — wracają masowo w gospodarstwie rolnem do siły pociągowej kofiskiej. Po za kalkulacją, wykazującą znacznie tańszy koszt stosowania siły konia w przeciwieństwie do maszyny, wielką rolę gra ten czynnik, że koń jest konsumentem produktów roli, traktor zaś zasilany musi być materiałem spalnym — kupowanym. Jednocześnie tą drogą Argentyna ma zamiar obronić się przed zalwem swych rynków maszynami amerykańskimi i angielskimi, które dotychczas wwożone są masowo, podczas kiedy towary argentyńskie mają utrudniony zbyt do Ameryki Północnej i Anglii.

HISZPANJA

— **Rozbicie zarządu stadnin państwowych w Hiszpanji.** Nowi dzisiejsi władcy Hiszpanji przeprowadzają radykalne reformy w różnych dziedzinach aparatu państwowego. Między innymi zadany został cios hodowli koni z powodu zlikwidowania stadnin państwowych, które były świetnie w Hiszpanji zorganizowane i pracowały z wielkimi korzyściami dla spraw rodzimej hodowli. Opieka nad hodowlą koni, którą dotychczas sprawowało ministerjum, powierzona została poszczególnym prowincjom, przez co wprowadzona została decentralizacja, niewątpliwie szkodliwa. Prowincjom pozostawiono zupełnie do uznania, co i w jakich ilościach mają hodować, i w jakim kierunku ma pójść hodowla materiału zarodowego. Przewiduje się prywatne stowarzyszenia dla prowadzenia stad ogierów. Wogóle w nowej polityce hodowlanej uwidacznia się chaos, brak planu i koordynacji. Jednocześnie na obniżenie poziomu konia szlacheckiego wpłynie poważnie wydatna redukcja armji hiszpańskiej, a zwłaszcza kawalerji.

INDJE.

— **Oryginalny sport uprawiany jest w Indjach.** Tamtejsi europejczycy, z anglikami na czele, oddają się z zapałem polowaniu na dziki w puszczech, które forsują konno, szarżując na nie lancami. Jakkolwiek ilość dzików zmniejszyła się znacznie z chwilą udzielenia tubylcom prawa noszenia broni palnej, to jednak sport polowań na dziki ma jeszcze szerokie pole do działania i jest szeroko stosowany w sferach wojskowych i urzędniczych.

IRLANDJA.

— **Spadek cen na konie w Irlandji.** Ceny, otrzymane na licytacji na wielkiej „Horse Show” w Dublinie tego roku nie imponowały zbyt wieloma. Ze 112 koni, wystawionych na sprzedaż, najwyższą cenę uzyskał hunter Old Glory — 210 gwinej = około 6,500 złotych. Przeciętne ceny wahały się za dobrego myśliwskiego konia od 4 do 5 tys. złotych. Jestto skutek ogólnego kryzysu ekonomicznego.

TELEGRAMY WŁASNE.

— **Longchamp, 11 października.**

Grand Critérium, 150.000 fr. — 1600 mtr. dla 2-latków.

1. La Bourrasque, 2 l. kl. gn. (Zionist — Independance), G. Beauvois, 55 kg., ż. S. Duforez.

2. La Becassine, 2 l. kl. (po Pilliwinkie), Marq. de San Miguel, 55 kg., ż. R. Brethes.

3. Disguise, 2 l. kl. (po Dark Legend), lorda Derby, 53 kg., ż. W. Sibbritt;

bez miejsca: 4. Malina, 5. Shelley, 6. Braconnier, dalej: Vaucoleurs, Vagaboud Lover, Coeur de Lion III, Electron, De Beers, Gallochio, Pancho, Son Excellence.

Wygrane o 2½ dłg. — szyja — szyja. Czas: 1:47,4.

Tot.: 86, 28, 51, 32,10.

— **Budapeszt, 11 października.**

S. t. L a d i s l a u P r e i s, 49.000 pengö — 1300 mtr. dla 2-latków.

1. Kartars, 2 l. og. gn. (Lavendel II — Kamilla), bar. Aleks. Harkanyi, 56 kg. ż. Gutai.

2. Casanova, 2 l. og., 56 kg., ż. Balog.

3. Tempo, 2 l. og., 56 kg., ż. V. Esch;

bez miejsca: Vindobona, Gin, Josnó.

Wygrane o 1½ — 1 dł. Czas: 1:19,2.

Tot. 56, 26, 29:10.

— **Berlin-Hoppegarten, 11 października.**

R a t i b o r R e n n e n, 21.500 RM. — 1400 mtr. dla 2-latków.

1. Mio d'Arezzo, 2 l. og. gn. (Lalang — Margaritona d'Arezzo), M. J. Oppenheimer, 55 kg., ż. W. Printen.

2. Janus, 2 l. og. (po Buchan), A. i C. v. Weinberg, 55 kg., ż. O. Schmidt.

3. Avenit, 2 l. og. (po Teddy), bar. S. A. v. Oppenheim, 55 kg., ż. E. Grabsh;

bez miejsca: Wilderich, Alemannia, Horos, Tumult, Sextus.

Wygrane o 3 — 1½ — ½ dł. Czas: 1:28,3.

Tot.: 28, 13, 16, 12:10.

MIO D'AREZZO, og. gn. ur. w 1929 r.	Laland 1	Fels 16	Hannibal 1	Trachenberg 14	
				Zama 1	
		Ladyland	Festa	St. Simon 11	L'Abbesse de Jouarre 16
				Kendal 16	Bend'Or 1
			Glare	Windermere 16	Ayrshire 8
					Footlight 1
	Margaritona d'Arezzo	Signor'no 23	Best Man 13	Ormonde albo Melton 8	
				Wedlock 12	
		Madrèz	Signorina	St. Simon 11	Star of Portici 23
			Flying Fox 7	Orme 11	Vampire 7
	Maskery		Mask 2	Lena 2	

— **Newmarket, 14 października.**

C e s a r e w i t c h S t a k e s (Handicap) 1.000 £ — 3.600 mtr.

1. Noble Star, 4 l. og. (Hapsburg — Hesper), Mr. F. H. W. Cundell, 56½ kg., ż. F. Fox.

2. Six Wheeler, 6 l. og. (po Tetrameter), Mr. H. F. Clayton, 48½ kg., ż. G. Baines.

3. Son of Mint, 4 l. og. (po Sou in Law), Mr. Jesse Brown, 49 kg., ż. G. Richards;

Wygrane o 1½—1¼ dł.

Zakłady: 100:6, 100:1, 100:7.

Blizsze szczegöly podamy w następnym numerze.

CENA OGŁOSZEŃ: Cała strona 200 zł., ½ strony 100 zł., ¼ strony 60 zł., 1/8 strony 35 zł.